

S pacienty řeším vztahy, smrt i budoucnost

V budějovické nemocnici je **kaplanem Ondřej Doskočil**, v době covidu žádaný víc než kdy dřív.

Michal Bělský
redaktor MF DNES

ČESKÉ BUDĚJOVICE Jeho hlavním nástrojem je slovo. Musí také umět druhým velmi dobře naslouchat, což v době koronavirové pandemie platí dvojnásob. S pacienty českobudějovické nemocnice často řeší běžné vztahy lidí nebo jen tak nezávazně hovoří. Zdejší nemocniční kaplan Ondřej Doskočil ale vnímá, že v posledních měsících je taková péče nesmírně náročná.

„Na covidových jednotkách byl obrovský nápor a personál se sotva stíhal starat o pacienty. Lidský faktor musel bohužel stranou, na to zkrátka nebyl čas. Na intenzivní péči jsme takovou službu museli poskytovat my,“ vysvětluje 43letý kaplan, který v největší jihočeské nemocnici působí přibližně tři roky.

Stejnou věc dávají najevo jinak Leckdo by si mohl myslet, že je jeho práce spojená výhradně s Bohem. Sám Doskočil ale říká, že kaplani nejsou žádní faráři, kteří poskytují duchovní péči věřícím. „Je to profesionální služba, která je určena pro pacienty všeho vyznání i pro takzvané nevěřící. Momentální krize ukázala, že je tento koncept správný. Náboženský servis k tomu sice také patří, ale není to rozhodně základ naší práce,“ nabízí Doskočil náhled do své profese.

Drobné rozdíly vidí i ve vnímání své profese, pokud se jedná o věřící pacienty nebo ty bez jakéhokoliv vyznání. „První skupina má větší jasnou představu o tom, co jim můžeme nabídnout. U katolických věřících se to týká často posledního pomazání nebo svatého přijímání. Ostatní většinou zajímají běžná lidská témata, ale dá se říci, že obě skupiny chtějí to samé. Jen to dávají najevo jinak,“ říká Doskočil.

Nejčastěji se na něho pacienti obraceli právě kvůli mezilidským vztahům, o nichž v době nemoci nejčastěji

těji přemýšlejí. Starší lidé se naopak často svěřují s obavami o svou budoucnost. „Výjimkou v tomto ale nejsou ani mladí, kterým se třeba po vážném úrazu může zcela změnit svět. Vedle toho se také často objevuje téma smrti. Musím ale zdůraznit, že témata si určuje sám pacient a je jen na něm, jak hluboko nás do své duše pustí,“ upozorňuje.

Nejsou to ale jen nemocní lidé, kteří se na kaplany obraceli. Jejich služby totiž mohou vedle nich nebo jejich blízkých využívat také zdravotníci. Ještě donedávna byli v jasné menšině, Doskočil si ale všimá, že i to se v poslední době mění.

„Už pro mě není výjimkou, když se na nás obrátí sestry nebo lékaři. Často jim stačí se s námi neformálně pobavit a vyslechnout si povzbuzující slova. Spíše ale plánují za námi přijít, až celá pandemie skon-

„Už není výjimkou, když se na nás obrátí sestry nebo lékaři. Často jim stačí vyslechnout si povzbuzující slova.“

čí, protože mají stále plné ruce práce,“ vysvětluje Doskočil a dodává, že v českobudějovické nemocnici tvoří kaplanský tandem s Ludmilou Michalovou Mikšíkovou.

Právě jeho kolegyně mu je v nemocnici jednou z největších opor. Společně probírají řadu témat spojených s pandemií, a jak sám přiznává, navzájem se svěřují o svých pocitech z této neutěšené doby. „Vedle toho se nám ale podařilo vytvo-

Vizitka Ondřej Doskočil (43 let)

Narodil se v roce 1977 v Hradci Králové, kde odmaturoval na Biskupském gymnáziu Bohuslava Balbína. Následně studoval na Pedagogické a Teologické fakultě Jihočeské univerzity (JU) v Českých Budějovicích. Momentálně působí jako odborný asistent pro zdravotnickou etiku a proděkan pro akademické záležitosti na Zdravotně sociální fakultě JU a zároveň jako kaplan v českobudějovické nemocnici. Je také katolickým jáhmem. Je ženatý a má tři dcery. Volný čas tráví rád v přírodě turistikou nebo rekreačními sporty.

řit i jakési společenství jihočeských nemocničních kaplanů, s nimiž řadu věcí probíráme ve virtuálním prostoru a předáváme si zkušenosti. Máme mezi sebou matadory, stejně jako začátečníky. Navíc jsme různých křesťanských vyznání,“ říká. Zároveň dodává, že zatímco on je katolickým jáhmem, jeho kolegyně je evangelická farářka.

Doskočila ale trápí také jedna zásadní věc spojená s koronavirem, která mu komplikuje navázání otevřenější komunikace s pacienty. „Všechno se v nemocnici hrozně zrychlilo a nestačíme si na ně vůbec zvykat. Lidé ležící na covidových odděleních se rychle mění a navíc se s nimi přes všechny ochranné a podpůrné prostředky špatně mluví. Uvědomil jsem si, že v takové době musí být duchovní péče zhuštěná do několika málo slov nebo vět,“ podotýká trpce.

Kaplanem v nemocnici je Ondřej Doskočil sice ještě poměrně krátce, předpoklady měl ale díky svému druhému zaměření značné. Pro sebe lákavé místo dostal právě díky své práci na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity (JU), kde učí zdravotnickou etiku a navíc má také vystudovanou teologickou fakultu.

Vlídne slovo Umět naslouchat a promluvit s pacientem jsou hlavní nástroje Ondřeje Doskočila. Foto: Petr Lundák, MAFRA

„Přirozeně mě tak zajímaly duchovní potřeby pacientů, které jsou obecně spíše v pozadí. Vždy jsem toužil se v této oblasti dostat i do prostředí praxe. Později jsem zjistil, že budějovická nemocnice nemá žádného kaplana, tak jsem začal zjišťovat, zda by její vedení nechtělo takovou funkci zřídit. To se podařilo a mezitím jsem si stihl udělat kaplanský kurz,“ přibližuje.

Působí i na univerzitě

K víře jako takové se Doskočil dostal už jako malé dítě v Hradci Králové, kde vyrůstal v prostředí katolické rodiny. Logicky tak měl k Bohu odmla silný vztah.

„Ten se ale postupem času proměňoval, možná spíše vyzával. Hodně jsem si zakládal na rozumu a na tom, aby byl tento vztah postavený na intelektuálních základech. Hodně mi v tom pomohlo studium na Biskupském gymnáziu v Hradci a poté právě na teologické fakultě,“ vypráví.

Zajímavá je i jeho cesta na zdravotně sociální fakultu, kde v současnosti působí také jako proděkan pro akademické záležitosti a zároveň jako odborný asistent. Původně totiž studoval učitelství pro

střední školy na Pedagogické fakultě JU a chtěl učit na gymnáziu.

„Jenže jsem nesehnal žádné místo a shodou okolností se objevila nabídka z fakulty. Musel jsem se z klasičké latiny přeorientovat na zdravotnickou terminologii. Otevřel se mi tím svět zdravotnictví a ošetřova-

V takové době musí být duchovní péče zhuštěná do několika málo slov nebo vět.“

telství, který mě nepřestává fascinovat,“ prohlašuje Doskočil.

Zároveň také s radostí líčí, že obě jeho profese se navzájem skvěle doplňují, i když je časově náročné vše na sto procent zvládat. Práci si tak nosí v hlavě prakticky neustále. „Nemocnice je pro mě velkým zdrojem zkušeností a inspirace, najednou mám tak daleko víc co předat

studentům. Akademické prostředí mi zase dává možnost, jak přenášet teorii do praxe, což se týká například některých etických principů,“ vysvětluje Doskočil.

Jako pedagog se logicky také setkává s naprosto odlišným způsobem výuky, než na jaký byl do loňska zvyklý. „Do té doby se neustále mluvílo, jak je třeba výuku zdigitalizovat, a najednou se nám toho dostalo v neobyčejně vrchovaté míře. Distanční výuka je nesmírně cenná pomůcka, ale není to samospasitelné. Chybí nám lidský kontakt, a jako učitelé doslova lačneme po tom, aby si studenti při výuce alespoň pustili kameru. Zjistili jsme, jak jsou pro nás důležité věci, které byly předtím naprosto samozřejmé,“ připomíná.

Také doufá, že si lidé dokážou z pandemie vzít jen to nejlepší. Zároveň si ale přeje, abychom na ni jako lidstvo v budoucnu nezapomněli. „Podle mě nám v hlavách uvázne, že spoustu věcí jako lidstvo nemáme pod kontrolou tak, jak jsme si mysleli. Žijeme v relativně bezpečném a bohatém prostředí. Tím pádem máme pocit, že nás nic strašného potkat nemůže. Koronavirus nám ale ukázal pravý opak,“ myslí si.